

Нали се очисти
десетимата?
А къде са
деветимата?

Лука 17:17

РЕДАКЦИОННА

Последните няколко години до голяма степен бяха един неспирен низ от трудности. Идващите, затихващи и след това отново настъпващи вълни на епидемията от Covid-19, последвалата ги война в Украйна, ръстът на цените на горивата и като резултат от всичко това, загълбочаващата се световна рецесия на моменти се усещат почти осезаемо като тежък товар, положен на гърба ни. Съчетанието от умора, поляризирани мнения и изобилие на фалшиви новини се смесиха като отровен коктейл и породиха отчуждение и рязкост в отношенията между хората.

В едно такова време хората, които се наричат с Христовото име, повече от всякога носят отговорност да внимават на живота си, за да може чрез нас да бъдат ясно показани „превъзходствата на Този, Който ви призова от тъмнината в Своята чудесна светлина“ (1 Пет. 2:9). Необходимо е да отделяме време за молитва и сериозно да обмисляме думите и делата си. Нуждаем се от мъдрост в отношенията си с хората. Нуждаем се от търпение, когато нервите ни са опънати (което се случва често), както и от благодат, за да приемаме и обичаме онези, които често не се държат по начин, който предразполага към това.

Както всяка друга трудност, и тази също е възможност. Но за да можем да живеем по този начин, ние се нуждаем преди всичко от надежда. За християните тази надежда не е нито абстрактна и интелектуална идея, нито пък емоционално усещане, действащо подобно на психологическо плацебо. Тя е въплътена в една личност, която апостол Павел нарича: „Христос... надеждата на славата“ (Кол. 1:27).

Нека приближаващите рождествени празници да ни напомнят тази реалност. И нека тя на свой ред да се отразява в начина, по който живеем и свидетелстваме в свят, който отчаяно се нуждае от подобна надежда.

Радостин Марчев

Благодарим Ти, Господи!

п-р Данаил Игнатов

В традиционния календар на голяма част от протестантските църкви по света е включен Денят на благодарността. Много амвони и църковни салони се украсяват с дарове, които получаваме в подкрепа на нашия живот тук, на земята. Някои от тях имат и лечебно действие. А текстът, който поставяме в началото на нашето уводно слово към този брой на Зорница, представя не само интересна случка от дейността на Исус Христос, но и отразява по чудесен начин обстановката и дълбоките потребности на нашето съвременно общество.

Нашето общество е болно. Не само защото голяма част от хората са клинично болни, но и защото самото то прогресивно се разделя с основни ценности, на които се крепи устойчивостта му. Със загубата на вяра се губи и чистосърдечното милосърдие. Болници и лечебни заведения има, но в каква дълбока изолация живеят болните! Малко са лекарите, които наред с професионалните си отговорности имат уменията и силата да положат грижи за душата на своите пациенти.

Някой ще каже: „Има и такива.“ Да, така е. И аз познавам такива, но не са много. В обществото ни все още има тук-там прояви на милосърдие и други добри дела, но определено се забелязва тревожна липса на благодарност към хората, които проявяват доброта. Къде е коренът на проблема?

следва на 2 стр.

НАШАТА ИСТОРИЯ

Евангелската църква в Панагюрище

п-р Данаил Игнатов

Началото на евангелското дело в Панагюрище е през 1860 г. с появата на библейска книжнина и посещение на американски протестантски мисионери като Джеймс Кларк и Уилям Мериъм.¹ Те прогласяват Благодатта вест за спасение само чрез вяра в Христос, по Божия благодат. Също както в Меричлери, Банско и Самоков, тук те предизвикват интереса на местни младежи с живо и ясно разяснение на Христовото учение. Сред първите повярвали младежи са Никола Бояджиев и Тома Юруков, които се записват в мъжкото мисионерско училище в Пловдив. Почти по същото време тук идва и библейският книжар Никола Цацов.

следва на 3 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Посветени на Божия закон

п-р Величко Бунарджиев

Библията има основно значение за растежа ни като християни. Всеки християнин трябва да се фокусира върху нея. С молитва и чрез изучаване на Божието слово ще растем в благодатта и познаването на Исус Христос.

Старият завет разказва как народът на Израил многократно въстава срещу Бога. С времето те стават все повече и повече неверни. Усвояват мерзостите на околните народи и оскверняват храма на Господа. Отново и отново Господ им изпраща посланици, които ги призовават да се покаят. Но израелтяните се присмиват на Божиите пророци и презират известията им, докато най-сетне гневът на Господа пламва против народа и няма изцеление.

Два пъти Бог допуска срещу тях царете на вавилонците, които убиват момците им с меч в светилището и не пощадяват нито млад мъж, нито млада жена, ни старец, ни старица. През 605 г. пр. Хр. Бог предава мнозина от тях на Навуходоносор.

следва на 4 стр.

Благодарим Ти, Господи!

п-р Данаил Изнатов

следва от 1 стр.

Истината е, че нашето общество е болно поради повсеместна липса на вяра в Бога. А оттам следва и недостиг на благодарност към Него за всички блага, които зависят от Неговото провидение и Неговата любов като Вседържител на цялото творение. Когато няма благодарност към Бога, отслабва и излиза благодарността между нас, хората.

Нашето общество е болно, защото много хора не схващат смисъла на Христовото дело. Пропускат превъзходната възможност да се доверят на Неговата благодат да изцелява, като преди това ги съживи от тяхното състояние на духовна смърт в отношенията с Бога.

Дали и ние не сме в подобно състояние? Не сме, разбира се, ако сме повярвали в Исус като Божия Син, Който е станал Човек и е предал Себе Си на смърт на кръст за опрощение на греховете ни като Изкупител на живота ни. Но дали наистина – дори и като вярващи – даваме достатъчна тежест в съзнанието и сърцето си на този факт, от който зависи нашето „днес“ и нашето „утре“? Нека изпитаме себе си как стоим пред светия Бог. Когато Той ни говори чрез Словото и чрез Духа, можем ли да Го гледаме право в очите на сърцето си? Схванали ли сме истината, че само кръвта на Господ Исус ни очисти от всеки грях и неправда, в Неговото свято присъствие?

Свещеното писание не ни праща в дебри на някакво отчаяние, нито ни тика да

изкачваме непристъпна морална планина. То ни казва ясно: „Ако съгреши някой [тоест ако усеца трайното си греховно състояние, б.а.], имаме Ходатай при Отца – Исус Христос Праведния. Той е умилостивение за нашите грехове“ (1 Йоан 2:1-2).

Като влизаше в едно село, срещнаха Го десетима прокажени, които, като се спряха отдалеч, извикаха силно: „Исусе, Наставнико, смили се над нас!“ Като ги видя, каза им: „Идете, покажете се на свещениците.“ Докато отиваха, се очистиха. А един от тях, като видя, че е изцелен, върна се и със силен глас славеше Бога, и падна на лице при нозете на Исус и Му благодареше. А той беше самарянин. А Исус му каза: „Нали се очистиха десетимата? А къде са деветимата?“

Лука 17:12-17

Нека разсъждаваме върху тези принципи, изложени в Свещеното писание. Когато ги приемем с вяра, получаваме мир. Мир с Бога и мир със себе си. А този мир неминуемо произвежда благодарност. Няма как да не благодарим от сърце на Бога за Неговата близост чрез Исус Христос.

Доброто възпитание, доброто образование и добрата култура, на която претендираме да сме носители, са плодотворни и въздействащи и имат трайни последици, единствено ако са заредени от истината за Христос. Наскоро един приятел ме запитва: „Забелязал ли си, че най-великите произведения на изкуството и литературата са посветени на

възхвала и благодарност към Бога?“ Посветени са на сюжети от Библията, които говорят за Христос или които описват подвизи на вяра в Неговото име.

Едва ли има произведение на живописата, по-известно от *Тайната вечеря* на Леонардо да Винчи. Да оставим настрана нечистоплътните долнопробни спекулации и конспиративни теории свързани с неговия автор. Вместо това нека си спомним смисъла на тази творба: да помним онази трапеза, на която „Господ Исус през нощта, когато беше предаден, взе хляб и като благодари, разчупи и каза: Това е Моето тяло, което е разчупено за вас. Това правете за Мое възпоменание. Така взе и чашата след вечерята и каза: Тази чаша е Новият завет в Моята кръв. Това правете всеки път, когато пиете, за Мое възпоменание“ (1 Кор. 11:23-25). Тази картина изобразява

целия смисъл на Евангелието. Изобразява и началото на тайнството, което Църквата изпълнява неотклонно през всички векове на своето съществуване и нарича с простичко име *евхаристия* – „благодарност“.

Едва ли има по-възвишено музикално произведение от *Матеус пасион* на Йохан Себастиан Бах. То отразява евангелския текст за същите последни часове от живота на Исус. Отразява установяването на Новия завет на Господа с Неговата Църква в онези страшни моменти преди и по време на страданията на Кръста. Една от ариите, които това произведение включва, е озаглавена от самия композитор: „Благодарим Ти, Господи!“.

В. Зорница чествити празника на ЕСЦ Панагюрище (вж. 3 стр.)! снимки: facebook.com/esc.panagyurishte

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Данаил Изнатов, Тодор Велчев,
Емил Марков, Олег Константинов,
Радостин Марчев, Влади Райчинов,
Станислав Алексиев, Владимир Железов

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: vestnikzornitsa | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Редактор на броя: Радостин Марчев

Коректори: Ели Аврамова, Тодор Велчев

Предпечат: Влади Райчинов

Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталожен номер за абонамент

към Български пощи: 312

ISSN: 0861-3826

Евангелската църква в Панагюрище

п-р Данаил Изнатов

следва от 1 стр.

Между първите, проявили интерес към евангелското учение, откриваме имената на Стоил Ст. Финджеков (Топчията), Георги Станчев, Иваница поп Павлова, хаджи Стоян Багрянов, Стоян Мачев, Партений Сербезов, Кирил Паров. Те съставят ядрото на първото евангелско общество в града. По-късно към тях се присъединяват Илия Кочев от с. Церово (баща на оперната певица Елена Николай), Величко и Добра Петранови, Стефан и Ана Балабанови, Лука и Надежда Докузанови, Толчо и Стоянка Гърбежкови, Андрей и Парашкева Маневи, семействата на Нено Брадистилов, Делчо Словнев, Васил Тушлеков, Юпитер Джалалиев, Стойо Хантов, Петър Чуклев (кмет на Панагюрище), Любен Угринов от с. Априлци и др.²

През 1865-1868 г. в Панагюрище се обособява общество от 25 протестанти. В първите години, когато липсва местен пастир, богослуженията в църквата се водят от мисионерите Джеймс Кларк и Джордж Марш. Постепенно тази отговорност поемат посветени и образовани българи. Но интересът към евангелското учение среща силен отпор от местното православно духовенство. На 20 март 1868 г. много евангелски християни са арестувани, а някои – малтретиранни. Никола Цацов е пребит от представителите на „здравите сили“. По настояване на Василий Чолаков (следвал богословие в Русия) и на учителя Искро Мачев (черковен псалт) от домовете на протестантите са събрани и публично изгорени на площада библии и евангелски книги. Но това не само не изплашва техните притежатели, а тъкмо напротив – още повече разпалва тяхната ревност да разпространяват евангелското учение.

В периода 1873-1874 г. панагюрецът Никола Бояджиев, получил вече богословско образование и бидейки проповедник в Пазарджик, започва да посещава редовно и евангелското общество в Панагюрище. След него служението поема Велико Петранов, най-напред за кратко време, а от 1911 до 1926 г. – и като ръкоположен пастир. Амвонът в Панагюрище се заема последователно още от Цвятко Куманов, Лука Мирчев (ръкоположен през 1894 г.) и п-р Илия Кюмлюкчиев.

В запазения архив на църквата беше открит грижливо изписан протокол, с който се установява, че тя преминава от статут на евангелско общество към самостоятелна църква на събор, състоял се в Панагюрище на 25-26 октомври 1894 г. Отразяваме откъс:

ПРОТОКОЛ на Събора за организиране на Панагюрското евангелско общество в отделна църква и изпит на кандидата за пастир г-н Л. А. Мирчев.

Днес, 25 октомври 1894 г., на заседание в църковното здание съборът пристъпи най-напред към избиране на бюро. С явво гласуване се избира пастир Цв. Куманов за председател на бюрото, а за секретар тоже с явво гласуване се избира проповедникът Ив. С. Попов.

При проверяване на представителите се намери, че поканените църкви се представляват от делегати: Пловдивската църква – пастир Ив. Я. Сечанов и господата В. Шопов и Янко Дойчев, както и благоговейният г-р Дж. Марш, представител на Пловдивската мисионерна станция; Хасковската – пастир П. Тодоров; Мерицлерската – пастир Цв. Куманов и г-н Бялко Маринов; Т. Пазарджишката – пастир В. Петранов; Ямболската – проповедник Ив. Попов и Панагюрското евангелско общество – г-н Кирил Паров.

Зорница представя тези исторически бележки във връзка с честване на важни дати от историята на ЕСЦ-Панагюрище на 5 ноември 2022 г.: възникването на евангелското общество през 1860 г., организирането му в самостоятелна църква през 1894 г. и кръглата годишнина от освещаването на реставрираната сграда на църквата през 2012 г.

В протокола са изброени имената на членовете, които съставляват ядрото на църквата, след като са били препитани и одобрени от тричленна комисия в състав п-р Велико Петранов, библ. книжар Янко Дойчев и Дона Х. Стояница. Между имената откриваме и това на Стоил Финджеков, известен като Топчията от Априлското въстание, както и тези на кандидата за ръкоположение Лука Мирчев и съпругата му Гана Мирчева.

Особен интерес представлява програмата, одобрена от съборието за изпит и ръкоположение на пастир. Изпитът е проведен от комисия в състав: п-р Велико Петранов – по Християнска опитност, г-р (благоговейният) Джордж Марш – по Догматическо богословие, п-р Павел Тодоров – по Омилетика, п-р Цвятко Куманов – по Пастирско богословие, п-р Иван Сечанов – по Църковна история и от Иван Попов – по Естествено богословие. Програмата включва четене на протокола, молитва, прочит от Божието слово, проповед от п-р Петранов, наставление към Лука Мирчев от пастир Тодоров, молитва на ръкоположение от г-р Марш, Десница на общение – п-р Куманов, слово към църквата, благословение от новия пастир.

Формалното организиране на църквата и приемането на нейните членове се провежда на второ заседание на следващия ден, 26 октомври. Това става след прочит на Символа на вяра и тържествена молитва, водена от п-р Куманов, с изправяне на всички делегати и новите членове на църквата.

Този текст дава по-ясна представа за организационния живот на Българските евангелски църкви, които през 1949 г. се преименуват на Евангелски съборни църкви. Прави впечатление както евангелският дух, подчинен на Божието слово, така и спазването на определен ред и дисциплина, високите изисквания към смисъла на самостоятелна църква, към църковното членство и особено към служителите, които встъпват в пастирско служение и получават пастирски сан. Изпитът за ръкоположение на п-р Лука Мирчев е почти идентичен с изпит за получаване на диплома за завършено образование от висше богословско заведение.

ЦЪРКВАТА В ПО-НОВО ВРЕМЕ

През първата половина на XX век църквата в Панагюрище посреща като гост-господители Иван Цаков, пламенния български благовестител Павел Мишков и младите Васил Зяпков и Стефан Градинаров. За благовестителски събрания се ползва не само църковната сграда, а и читалището и други обществени сгради.

В по-ново време, през втората половина на XX век, в църквата служи п-р Иван Станков, а след преждевременната му смърт – съпругата му Зафирка и синът им Тодор. Когато църквата остава отново без водач, неделните богослужения се поемат от пастори и проповедници като Никола Райчев от Асеновград, Ангел Тинев, Емануил Тинев, Методи Петров от Кричим, Марин Маринов от Пловдив, Димитър и Христо Куличеви от София, Никола Сотиров от Априлци. От своя страна, в различни периоди църквата в Панагюрище обслужва със свои пастори и проповедници църковните общности в Априлци и Церово, както и евангелските общества в Пирдон и Бъта баня.

След като след 1990 г. се възстановява нормалният живот в Съюза на евангелските съборни църкви, през 1995 г. служение в Панагюрище започва Емануил Тинев, като проповедник. През 1997 г. малка група започва да се събира в дома на Деян и Донка Чопаринови. Това става всяка сряда в продължение на седем години. След продължителни съдебни процедури, отнели 12 години, през 2007 г. имотът на църквата е върнат на легитимната евангелска църковна общност. На 23 февруари 2007 г., по решение на Върховния съд, в десет часа сутринта група вярващи заедно с п-р Емануил Тинев влизат във владение на църковния имот. Заварват в окайно състояние църковния салон и пастирското помещение, което изисква сериозни възстановителни работи. Натрупани са големи дългове за ток, вода и данъци.

През първите пет години богослуженията се провеждат в пастирския дом. След обновяването на църковната сграда те се осъществяват вече в него. През 2004 г. Емануил Тинев е ръкоположен като пастир от Пастирската колегия на СЕСЦ. Бог благославя неговия труд и този на неговия помощник Луко Шиндаров по особено впечатляващ начин. Църквата заживява благодатно време като една от най-добре развиващите се църкви у нас. На 30 април 2022 г. брат Шиндаров също бе ръкоположен като пастир на църквата. В наши дни църквата продължава да се развива с Божията благодат и поема ролята на църква-майка за евангелско общество в Русе, с отговорник Илия Маринов.

През периода 2009-2011 г. се прави пълна реконструкция на църковното здание. Архитектурният проект е изработен безвъзмездно от арх. Димитър Драгнев, а конструкторивната част е на инж. Бистра Драгнева. Съвременният облик на църковната сграда отразява характера на нейния първообраз и оригинални параметри. Дизайнът и изработката на нов амвон и вътрешното обзавеждане е на арх. Драгнев, а изработката е на Емануил Петров. Строителните работи се извършват под техническото ръководство на Емануил и Борис Тиневи, а главен майстор е Стоян Лулчев. Средствата за изпълнение на проекта се набират от членовете на църквата, с помощ от медодобивния комбинат „Асарел-Медет“ и с дарения на приятелски църкви в страната и чужбина. С доброволен труд се включват членове на църквата и такива от църкви в София, Пловдив, Пазарджик.

На 15 септември 2012 г. се провежда тържествено богослужение за освещаване на новата сграда и за благословение на Божието дело в Панагюрище. Присъстват много гости от града и от редица църкви в страната.

Тържеството е уважено с поздравителни писма, чрез присъствието и приветствието на кмета на Панагюрище инж. Никола Белишки и чрез присъствието на инж. Цоцорков, директор на МК „Асарел-Медет“.

(Следва)

¹ Уилям Мериъм е убит на 3 юли 1862 г. край Узунджово, на път от Цариград за Пловдив. Три седмици по-късно в Пловдив умира съпругата му Сюзан (вж. Зорница, 07/2022).

² А. Сугарев, Сто години читалище „Виделина“ (Панагюрище, 1972 г.; машинописно копие).

Посветени на Божия закон

п-р Величко Бунарджиев

следва от 1 стр.

През 586 г. пр. Хр. Навуходоносор вече отнася във Вавилон всички принадлежности и съкровища от Господния храм, както и съкровищата на царя и на дворцовите служители.

През 539 г. пр. Хр., почти седемдесет години след началото на Вавилонския плен, персийският цар Кир издава указ, според който евреите в изгнание могат да се върнат в Йерусалим, за да възстановят Храма (Ездра 1:2-4).

И така, под ръководството на Зоровабел, група от изгнаниците се връща в Юдея, за да се захванат с възстановяването на Господния храм в Йерусалим. Обаче не всички израилтяни се завръщат от Вавилон в Юдея. Значителна група остава, защото междувременно са станали просперирани и се радват на голяма свобода. Доволни са от условията в тази далечна страна.

Завърналите се изгнаници ентусиазирано започват да възстановяват Храма. Подновяват се и жертвоприношенията. Но се появява и сериозно противопоставяне на работата им за възстановяване. Идват врагове от север, които обезкуражават хората в Юдея и ги заплашват, опитвайки се да ги откажат да строят. Тези врагове наемат съветници да работят срещу тях и да осуетят плановете им (вж. Ездра 4:4-5).

БОЖИЯТА РЪКА Е С ЕЗДРА

Има пет неща, които научаваме за Ездра от библейския текст.

Първо, тук виждаме родословното дърво на Ездра. В началото на седма глава се изброява дълъг списък с имена. Повечето читатели сякаш прескачат всички тези имена. Но е важно да ги четем, защото те показват как Ездра проследява корените си до израилевия първосвещеник Аарон. Ездра е член на високоставено свещеническо семейство. Той е автентичен и законен свещеник на Бога, упълномощен да преподава закона на Господа пред хората.

Второ, Ездра си познава нещата. Забележете как се отнася към Писанието: „Този Ездра излезе от Вавилон. Той беше книжник, вещ в Мойсеевия закон, който Господ, Израилевият Бог, беше дал“ (Ездра 7:6). Ездра познава закона. Изучава закона. Размишлява върху закона. Обсъжда закона с други учени.

Третото, което ни се казва за Ездра, е това: „Царят му даде всичко, което поиска“ (7:6). Ездра е имал достъп до персийския цар Артаксеркс. Имал е влияние върху него. Можем да кажем, че е имал добри отношения с царя – до такава степен, че царят разрешава на Ездра да вземе каквото поиска. И какво е поискал в този момент Ездра? Може да предполагаем, че е поискал нещата, посочени в писмото на Артаксеркс, които ще намерите в останалата част на Ездра 7 глава.

Четвърто: „Ездра излезе от Вавилон“ (Ездра 7:6). Това се случва през 458 г. пр. Хр., около 80 години след извеждането на първата група изгнаници от Йерусалим. Свещеник

Този Ездра излезе от Вавилон.

Той беше книжник, вещ в Мойсеевия закон, който Господ, Израилевият Бог, беше дал.

Царят му даде всичко, което поиска, понеже ръката на Господа, неговия Бог, беше над него

за добро. Също и някои от израилтяните и от свещениците, и певците, вратарите

и нетинимите излязоха в Йерусалим

в седмата година на цар Артаксеркс.

Ездра стигна в Йерусалим в петия месец от седмата година на царя. Защото на първия ден от първия месец той тръгна от Вавилон и на първия ден от петия месец стигна в Йерусалим, понеже добрата ръка на неговия Бог беше над него.

Защото Ездра беше утвърдил сърцето си да изучава Господния закон и да го изпълнява, и да учи в Израил наредби и закони.

Ездра 7:6-10

Ездра напуска Вавилон и се отправя обратно към столицата Йерусалим с група от вавилонски изгнаници – сред които има свещеници, левити, певци, вратари и храмови служители.

Но петото нещо сякаш е най-важното. На два пъти ни се казва, че Божията ръка е „над“ Ездра (Ездра 7:6,9). Това е популярна фраза в книгите на Ездра и Неемия. Използва се общо осем пъти в тях (Ездра 7:6,9,28; 8:18,22,31; Неем. 2:8,18).

Какво означава да имате Божията ръка върху себе си? Означава, че Господ е дал Своята благодат към вас, че ви благославя! Ето защо Ездра има толкова успехи във всичко, с което се захваща. Бог е участвал във всички усилия, в които се е ангажирал Ездра. Божията ръка е над Ездра.

Има две неща, които можем да кажем за ръката на Бога. Първо, Бог е всемогъщ. С ръката Си Той поддържа небето и земята, както и всичко в тях. Второ, Бог е любов. С ръката Си Той ни дава всичко необходимо за душата ни и за тялото ни.

Божията ръка е над Ездра. Милостивата ръка на Бога е над Ездра. Някой може да попита: „И какво от това?“ Отговорът е следният. Тъй като ръката на Бога е над Ездра, царят му дава позволение да стори

всичко, което иска (Ездра 7:6). Дори езически цар може да разпознае, когато Всемогъщият Господ Бог е благословил някого. Понеже ръката на Бога е над Ездра, затова Ездра и компания са в състояние безопасно да пропътуват дългия път от Вавилон до Йерусалим (Ездра 7:9).

Това разстояние е около осемстотин километра – тоест почти цял месец пътуване с камила или кон. На Ездра и спътниците му сигурно им е отнело доста дълго време да се приберат. Вероятно са използвали северния маршрут, за да избегнат горещините и сушата на пустинята. Северният път сигурно е бил пълен с опасности поради бунта, който междувременно е избухнал в Египет, а пътищата са били доста опасни. Но тъй като ръката на Бога е била върху Ездра, той успява да изпълни своето призвание в Йерусалим: да организира построяването на Храма, да възстанови свещенството, да извърши ремонта на олтара, да насърчи духовна реформа и да доведе хората до публично покаяние и изповед. Всичко това става възможно, защото върху него е Божията ръка.

За Ездра можем да кажем, че във всичко има успех, защото Бог е милостив и силната Му ръка е върху него. Без благословията и присъствието на Божията ръка никое от нашите усилия няма да има успех. Псалмистът пише: „Ако Господ не съгради дома, напразно се трудят зидарите. Ако Господ не опази града, напразно бди стражарят“ (Пс. 127:1). Имаме нужда от Божията благословия!

ПРЕДАНОСТТА НА ЕЗДРА КЪМ СЛОВОТО НА БОГА

Десети стих започва с особено важната дума „защото“. Тази дума съединява девети и десети стих, а нейното присъствие

ни показва, че между тези два стиха има връзка. Чуите девети и десети стих като едно цяло: „Добрата ръка на неговия Бог беше над него, защото Ездра беше утвърдил сърцето си да изучава Господния закон и да го изпълнява, и да учи в Израил наредби и закони“ (Ездра 7:9-10).

Разбираме ли връзката?

Ръката на Бога е над Ездра именно защото Ездра се е посветил на изучаването и спазването на закона.

Има връзка между изучаването на Божието слово и милостивата ръка на Бога върху нас. Или с други думи, Бог се наслаждава да благославя тези, които обичат Неговото слово.

Сега, нека да уточним нещо. Тук ние не казваме, че трябва да изучаваме Словото, за да бъдем благословени от Бога. Никога не трябва да си въобразяваме, че можем да закупим или да спечелим Божието благословение. Никога не трябва да мислим, че Господ е принуден да ни благослови, защото ние изучаваме Словото. Тази награда не се спечелва, а е дар на благодатта.

>>

ПРОУЧВАНЕ, ПРАКТИКУВАНЕ, ПРЕПОДАВАНЕ

От този текст веднага става ясно, че Ездра обича Божието слово. Текстът, който прочетохме, ясно показва как Ездра е утвърдил сърцето си да върши три неща: (а) да изучава Господния закон; (б) да го изпълнява и (в) да поучава Израил.

Ездра изследва закона. Той се е посветил да го изучава внимателно. Десети стих тук буквално казва: „Ездра бе утвърдил сърцето си да изучава Господния закон.“ В Библията думата „сърце“ не означава орган, който изпомпва кръвта, за да циркулира в тялото. По-скоро, „сърцето“ обозначава цялото човешко същество, тоест неговия център. Ездра концентрира целия си живот върху изследване на Божия закон.

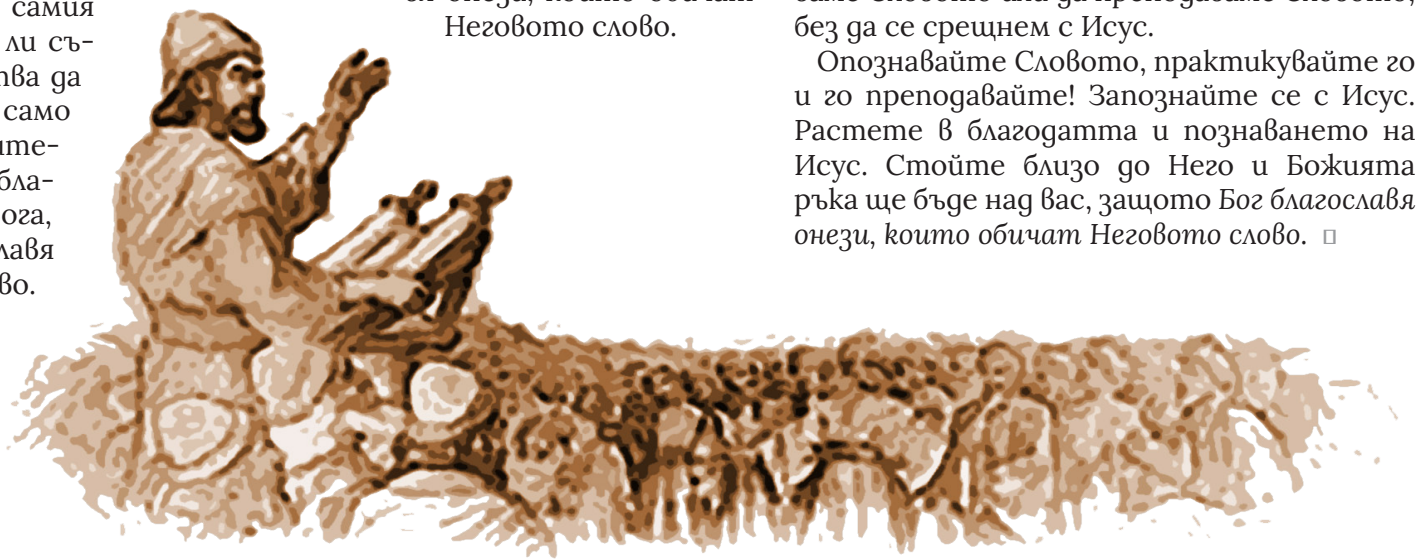
Ездра съблюдава закона. Прилага го на практика. Ездра е не само слушател, а и изпълнител на Словото. Той предоставя самия себе си на Божието слово. Не казва ли същото и апостол Яков? Той ни съветва да бъдем изпълнители на Словото, а не само негови слушатели (1:22-25). Изпълнителите на словото са блажени. Те са благословени от милостивата ръка на Бога, защото Бог се наслаждава да благославя хората, които обичат Неговото слово.

Ездра преподава закона. Старателно и умело учи израилтяните на Божия закон. Преподава не от разстояние и повърхностно, а се подготвя внимателно, вярно и отговорно.

Ездра изследва Словото. Ездра спазва Словото. Ездра преподава Словото. Тези дейности са от основно значение. Ние също трябва да изучаваме, да практикуваме и да поучаваме Словото. Това са трите крака на един стол. Еднокрако и двукрако столче не може да има, защото един стол се нуждае от най-малко три крака, за да стои стабилно. Също така ние не можем просто да изучаваме Словото, а трябва също така и да го практикуваме на дело, и да го преподаваме на други. Ето тогава Бог ще ни благослови, защото Той с радост благославя онези хора, които обичат Неговото слово.

Познаване на Словото, практикуване на Словото, преподаване на Словото. Ние сме призвани да го правим като Христова църква. Ето защо имаме и неделно училище, и катехизис, и изучаване на Библията.

И не забравяйте, че Бог благославя онези, които обичат Неговото слово.

Познаване на Словото, практикуване на Словото, преподаване на Словото. Призовани сме да го правим и у дома. Като родители отделяме ли достатъчно време за семейни молитви всеки ден? Изпълняваме ли отговорността си за духовното израстване на децата? А ние знаем, че Бог благославя всички, които обичат Словото.

Познаване на Словото, практикуване на Словото, преподаване на Словото. Нека си припомним сега какво пише апостол Йоан под вдъхновението на Светия Дух: „В начало беше Словото. И Словото беше у Бога. И Словото стана плът и между нас. И видяхме славата Му, слава като на Единородния от Отца, пълно с благодат и истина“ (Йоан 1:1-2,14). Чуваме ли какво казва Йоан? И Словото стана плът. Исус е Словото. Не можем да изучаваме Словото, да практикуваме Словото или да преподаваме Словото, без да се срещнем с Исус.

Опознавайте Словото, практикувайте го и го преподавайте! Запознайте се с Исус. Растете в благодатта и познаването на Исус. Стойте близо до Него и Божията ръка ще бъде над вас, защото Бог благославя онези, които обичат Неговото слово. □

Едно предсказание

Зорница, 19 октомври 1922 г.

Зорница е най-старият български вестник. Понякога ни наричат „баба Зорница“. И като такава използваме правото си да пророчествуваме.

Никой не може да ни обвини в пристрастие, или в тенденциозност. От 1865 г. сме участвали в борбите на българския народ и през това време сме отгледали поколение след поколение, но никога не сме партизаниствали, никога не сме поддържали една група в ущърб на друга.

И сега, с настоящето предсказание или предупреждение, което отправяме към управниците на народа си, ние се държим далеч от партизанския бяс, обхванал всяко съсловие в отечеството ни. Ние не желаем да съдействаме на коя-да-е партия, или за въздигането на коя-да-е друга. Искаме да кажем само една искрена и истинска дума на хора, които се нуждаят от добър съвет.

Най-напред ще кажем, че признаваме напълно правото на една селска партия да управлява един селски народ. Признаваме и правото на новата партия да опитва нови въведения и реформи. Ние мислим, че много от плановете и проектите на селската партия са отлични. Ние ще кажем даже, че впечатленията в чужди държави от реформите на нашата

селска партия са изобщо благоприятни. Нови времена изискват нови хора и нови мерки.

При това признаваме правото на правителството да накаже всеки човек, който прави опити да свали правителството насилствено.

Обаче искаме да предсказваме и то с абсолютна сигурност, че ако нашите сегашни управници прибегнат до деспотизма, тиранията и демагогията в скоро време те ще унищожат партията си и ще загубят властта. Никоя реформаторска партия не може да си служи с тирания, без да унищожи себе си.

Ако земеделците се заловят беззаконно да унищожат своите политически противници, себе си ще унищожат. Нека приведем само два примера. Френските революционери след първата велика революция решиха да изтребят своите противници, жирондистите. И го сториха. Но тогава почнаха да се бият помежду си и за по-малко от пет години тяхната партия изчезна от историята.

Оливър Кромвел и неговите революционери завладяха Англия, обезглавиха краля¹, изкорениха своите политически неприятели и основаха английската република. Появи се разногласие между последователите на Кромвел и тогава приближените на Кромвел изгубиха своите противници с насилие.² По този начин Кромвел унищожи собствената си партия и след недълго време всяка следа от нея изчезна от лицето на земята. Самото име на Кромвел, гениалния народовластник, остана като прякор и проклятие. И всичко това стана при все, че самият Кромвел бе съвсем честен и в неговото управление нямаше никакви афери на нечестност и продажност.

И ако сегашните управници успеят с несправедливо и несправедливо допитване до народа да премахнат своите противници, абсолютно сигурно е, че ще турят край на своето властване. Това е нашето смело предсказание. И след не много време разпръснатите и победени привърженици на сегашните ви министри могат да потърсят този 41 брой на Зорница и да видят, че е станало действително точно това, което беше предсказано.

Когато блоковите водители бъдат унищожени, тогава ще се завърже страшен двубой между комунистите и земеделците. Двете страни ще се омаломощят и след свършека на борбата настоящата господстваща партия ще се разцепи във враждебни групи, ще падне окончателно от властта и цялото ѝ дело ще бъде загубено.

Обществото е като *растящо дърво*. Кората е опозицията, а животодателният сок е управлението. Кората изглежда мъртва и безполезна, но ако я обелим, цялото дърво веднага умира.

Обществото е като *бъчва*. Обръчите са опозицията, а останалата част е управлението. Но ако обръчите се премахнат, цялата бъчва веднага се разпада.

Демократическото общество може да вишее само когато различните партии имат свобода на действие. Всяко правителство, което унищожава опозицията, унищожава и себе си. И можем да бъдем сигурни, че не много време след като земеделският съюз унищожи блока³, тъй като е твърде слаб да понесе страшните разногласия, които ще се явят в съюза, самият той ще изчезне от политическата история на България. □

¹ Става въпрос за крал Чарлз I, осъден на смърт от английския парламент и обезглавен на 30 януари 1649 г. Б.р.

² Парламентът, съставен с мнозинство от представители на пресвитерианите, е свален с военен преврат на 20 април 1653 г. под ръководството Оливър Кромвел. Б.р.

³ Става дума за опозиционната формация „Народен съговор“, наричана презрително от някои свои противници „Черния блок“. Б.кор.

Как да направим избор на брачен партньор

Цвете Куличева

През последните месеци на страниците на вестник Зорница разгледахме някои от изразенията на стабилния християнски брак: принципа за *отделянето* от родителите; *взаимността* и *привързването* между брачните партньори; какво означава двамата съпрузи да станат „една плът“.

Обсъдихме също така какво означава да се стремим да изграждаме библейска връзка, така че помежду ни да има духовно и душевно единство.

Най-важният въпрос в човешкия живот (след спасението) е изборът на брачен партньор. От една страна това е доста лесно, но от друга е най-мъчният въпрос.

Лесно е да се влюбиш – да желаеш да бъдеш цял живот с някого. Но пък действително е мъчно да останеш цял живот с него. Това много зависи от правилния избор.

КАК ДА ВЗЕМЕШ ПРАВИЛНО РЕШЕНИЕ

Как да избереш най-подходящия човек?

Обикновено хората се женят, водени от любов. Тогава смятат, че нищо не може да ги раздели. Обаче колко много семейства впоследствие се разпадат! Причините може да са най-различни. Разбира се, освен неправилния избор голямо значение има и неправилното отношение към брака, небиблейското разбиране за неговото предназначение и неговата същност, както и липсата на съзнание, че бракът е обвързване за цял живот.

Нашият избор има огромно значение. За това е необходимо да подходим сериозно и с молитва, понеже Бог познава естеството на човека и гледа „не на лице, а на сърце“ (вж. 1 Царе 16:7).

В предишния материал подчертахме, че за вярващия човек има едно сериозно условие – и това е да се обвърже само с вярващ. Във II Коринтяни 6:14-15 Божието слово категорично заявява: „Не се впрягайте заедно с невярващите; защото какво общо имат правдата и беззаконието или какво общение има светлината с тъмнината? И какво съгласие има Христос с Велуал? Или какво съучастие има вярващият с невярващия?“ Тук се забелязват няколко неща: вярващият има „правда“ и „светлина“, докато невярващият е свързан с „беззаконието“ и „тъмнината“. Освен това вярващият има Христос, докато невярващият е слуга на Велуал и отхвърля Божието спасение. Това са два фронта, напълно противоположни и непрестанно воюващи помежду

си за човешката душа. Когато един войник си позволи да се разхожда в противниковия лагер, той рискува или да го убият или най-малкото да го пленят. Същото е и с християнина. Ако той се ожени за човек от противниковия лагер, тогава поема сериозен риск да стане пленник на Врага на нашите души.

Когато Исаак навършва години за задомиране, неговият баща Авраам изпраща слугата си в Харан, за да му потърси съпруга от неговия род, а не някоя от езичниците в Ханаан (вж. Битие 4:3-4,7,40,50). След време самият Исаак на свой ред забранява на своя син Яков да се жени за някоя ханаанка и вместо това го изпраща в Падан Арам, за да потърси съпруга от своя род (28:1-4). Всичко това се случва далеч преди Бог да им даде Закона, където забранява на израелтяните да се женят за чужденци: „Да не се жениш между тях и да не даваш дъщеря си на сина му, нито да вземаш неговата дъщеря за своя син, защото ще пречат на синовете ти да Ме следват, за да служат на други богове, и така ще пламне против вас гневът на Господа“ (Вт. 7:3-4). Откъде Авраам и Исаак знаят за Божиите принципи? Според Битие 26:5 Бог общува лично с Авраам и му разкрива волята си.

Ще ходят ли двамата заедно, ако не се съгласят?

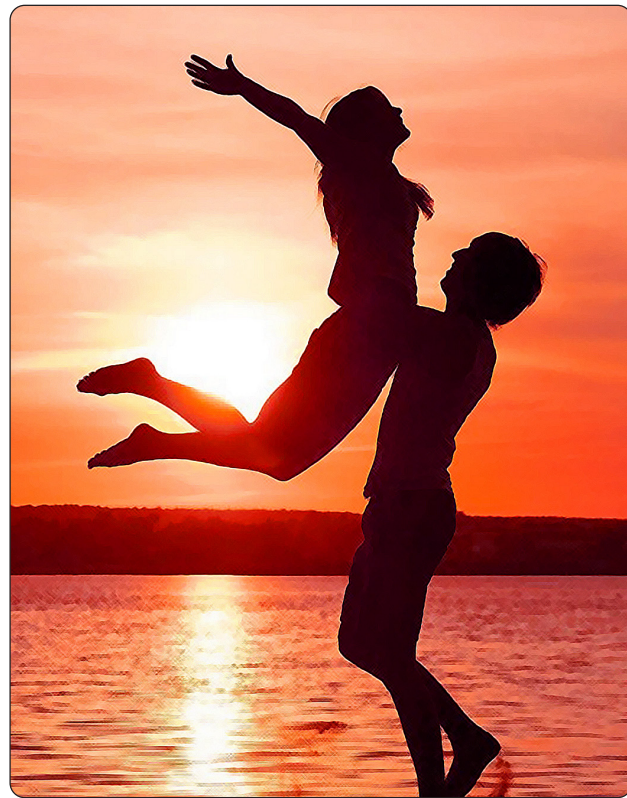
Амос 3:3

Отвърщането от Бога е равностойно на духовна смърт. Ето защо християните трябва да са внимателни в тази област и да сключват брак единствено с други християни. По този повод пророк Амос пише: „Ще ходят ли двамата заедно, ако не се съгласят?“ (Амос 3:3). Когато и двамата съпрузи са последователи на Христос, те могат да бъдат едно – тоест да имат обща духовна връзка и споделена вяра, да вървят заедно в една посока, да имат единно виждане и споделени ценностни системи. Когато заедно следват Исус, помежду им може да има пълно духовно сливане – което е и предназначението на спойката в брака. От друга страна, ако те са с различен дух, няма начин между тях да се изгради пълноценно духовно единство.

Библията казва: „Благоразумна жена от Господа се дава“ (Пр. 19:14, ЦБ). Разбира се, същото се отнася и за мъжа. Ето по тази причина следва да се молим Бог да ни даде брачен партньор според Своего намерение.

КАК ДА РАЗБЕРЕШ КОЙ Е БОЖИЯТ ИЗБРАНИК ЗА ТЕБ

Този въпрос е доста мъчен, но може да бъде и изключително лесен, стига да сме готови да приемем Божиата воля. С всеки човек Бог работи напълно индивидуално. И затова всеки човек следва сам да търси отговор от Бога. Тук се пораждат множество въпроси. Да приемем ли, че Бог е определил конкретен човек за всеки човек? Да

очакваме ли специален знак от Бога? Самите ние доколко имаме право на избор? Тези въпроси са много важни и мнозина спекулират с темата.

Божието слово хвърля светлина. Например: „Жената е вързана, докато е жив мъжът ѝ. Но ако мъжът умре, свободна е да се омъжи за когото иска, само в Господа“ (1 Кор. 7:39). Тук се показва, че жената има свобода да направи своя избор, а не Бог е определил конкретно за кого да се омъжи. Но има и едно ограничение: „само в Господа“ – тоест единствено за вярващ човек. Бог ни е дал свободна воля за много неща, но ние сме тези, които правим избор и носим отговорност за решението си.

В Библията Бог ни е дал определени принципи и ние следва да се съобразяваме с тях. С други думи, нашата свободна воля се вмести в границите на Божието слово.

Наред с това Бог ни е дал и мъдрост, която също ще ни помогне. Както при много други житейски въпроси и проблеми можем да разберем каква е Неговата воля, така и в тази важна област също ще можем да достигнем до нея – стига да поставим на първо място Божиите критерии, а не нашите собствени аргументи като образование, богатство, хубост или обществено положение.

А най-важното от всичко е да се доверим на Бога и с молитва да приемем Неговите насоки, вместо да избираме според собствените си разбирания и приоритети. Например Исаак дори не бе виждал как изглежда Ребека до първата им среща. Но според Божието слово той я обиква след като се срещат за първи път (вж. Бит. 24:67). Когато се доверим на Бога, Той ще ни даде всичко необходимо!

Има хора, които спекулират и манипулират с думи като тези: „Бог ми каза, че трябва да се оженим.“ Ала не трябва ли Бог да покаже не само на единия, а и на двамата нещо толкова важно? Разбира се, че е важно Той да говори в личен план на всеки от двамата, за да може заедно и еднородно да достигнат до Божиата воля. □

(Следва.)

Да познаваш кралицата

От прогонването на евреите до откриването на Америка

п-р Станислав Алексиев

Има една песен, която сефарадските (испанските) евреи пеят и до днес: *Adio Querida* („Сбогом, любима“). В нея се пее как любимата е наранила сърцето на лиричния герой и той няма да я види повече. Тази песен не е любовна, както на пръв поглед изглежда. Тя отразява един от най-мрачните моменти от живота на тази еврейска общност. През далечната 1492 г., испанските монарси Фердинанд и Изабела издават указ, с който прокуждат от страната всички евреи. А сефарадите увековечават съдбата си, пишейки песен за своята любима Испания, която е наранила завинаги сърцата им. Така *Adio Querida* е песен за напускането на обичната страна.

Официалната причина за това прогонване е, че евреите не спират да влияят на благоверните католици, като ги предизвикват с поведението и живота си да сменят вярата си и да станат юдеи. Разбира се, има и такива, които се молят на кралския двор да не се стига до там, но указът е вече издаден и еврейската общност има три месеца да напусне своята Родина.

Но светът едва ли помни 1492 г. с това събитие. То е останало някак си затворено в гетото на прокубата на еврейския народ: да бъдат гонени и мразени по най-различни причини. Евреите се разселват из много страни от Средиземноморския басейн. Достигат и до Османската империя и нашите земи. Ако попитате обаче някой ученик, той няма да ви каже точно това.

Причината е, че по същото време – на 12 октомври 1492 г. (точно преди 530 години) – Христофор Колумб достига до бреговете на Америка.

Именно това събитие остава в повечето учебници по история. Колумб е пример за последователен човек. Налага му се да чака търпеливо цели шест години, докато Фердинанд и Изабела решават дали да подкрепят пътуването му. През цялото това време той трябва да поддържа екипажа си в пълна готовност. А когато най-сетне отплават, се налага многократно да насърчава своите моряци да не се отчайват, когато все още не виждат земя на хоризонта.

Някои биха нарекли Колумб мечтател. Други – наивник. Трети – безумец. Но историята е по-сложна. Христофор е предан католик, който се моли редовно и съблюдава всички църковни наредби. Той знае, че името му означава „Христоносец“ и поради това чувства себе си задължен да разпространява Христовото слово навсякъде. Освен, че е искал да достигне до Изтока, той редовно е изследвал Писанието – и така за свой ориентир и мотив за пътуване открива текст от книгата на пророк Захария 9:10, където се казва: „Той ще говори мир на народите, а владението Му ще бъде от море до море и от Ефрат до земните краища“, както и едно обещание от Псалом 107:23-24:

„Онези, които излизат в морето с кораби и вършат работи в големи води, те виждат делата на Господа и чудесата Му в дълбочините.“ С тези две слова Колумб се отправя на запад, с надеждата да стигне до далечна Индия.

Но в съзнанието на мореплавателя има и нещо още по-интересно. Той е притеснен от засилващата се власт на Османската империя, която по това време вече е владеела Средиземноморието и е заплашвала цяла Европа.

Ако съумеел да достигне до Индия с това свое пътуване в западна посока, оттам той смятал, че

ще може да се нападнат османците в гръб и по този начин да се донесе свобода не само за Европа, а и за Светите земи.

Какво ли е мислила Изабела за тези негов мотиви? В продължение на дълги години тази жена е планирала изгонването на всички евреи от нейните територии. След указа ѝ по прогонването им някои от евреите се завръщат в тогавашните предели на Обещаната земя. Сигурно на Христофор Колумб не му е

Кралица Изабела; фрагмент от картина на Антонио дел Ринкон / източник: Wikipedia

вляво:

Карта на Новия свят

Най-ранното запазено изображение на Америка от европейец. Картата е дело на Хуан де ла Коса, собственик на най-големия кораб от експедицията на Христофор Колумб „Санта Мария“ / източник: NationalGeographic.org

било никак лесно „да маневрира“ през кроежите на своята господарка.

Въпреки че е изпитвал интерес към търговията, той така и не изоставя своето „призвание“. Когато на 12 октомври 1492 г. трите му кораба достигат първата земя, той кръщава мястото *San Salvador* (в превод, „свети Спасител“) и записва в дневника си следната молитва: „О, Господи, Всемогъщи и вечни Боже, с Твоето свято Слово си създал небето, земята и морето. Да бъде благословено и прославлено Твоето име и да бъде възхвалено Твоето величие, с което си решил да използваш нас, Твоите смиренни слуги, за да провъзгласят Твоето свято име в тази „втора част“ на земята.“

Когато вижда състоянието на местните туземци (които той нарича „индианци“), Колумб състрадателно пише: „За да бъдат добре настроени към нас, защото знаех, че те са хора, които трябва да бъдат освободени и обърнати към нашата свята вяра по-скоро с любов, отколкото със сила, дадох на някои червени шапки, а на други – стъклени мъниста, които те веднага окачиха на врата си, както и много други неща. [...] Смятам, че лесно ще станат християни, защото ми се струва, че нямат собствена религия.“

Разбира се, всичко това достига до кралския двор и именно това прави тази 1492 година толкова противоречива. От една страна, експедицията на Колумб открива земи с население, което не е християнизирано. А от друга, империята прокужда от собствените си територии огромна група поданици, които също имат нужда от „свети Спасител“.

Когато научава за указа по изселването на испанските евреи, султан Баязид II изпраща флотилията си да прибере между 20 000 и 400 000 души и ги заселва в пределите на владенията си. Тогава произнася и знаменитата си фраза: „Сега се обогати моята империя!“ А евреите са толкова добре приети, че според самите тях вече живеят в „небесния Йерусалим“, макар да им се налага да плащат за това много високи данъци.

Не е нужно да казваме, че много американски индианци от новооткритите земи биват продавани в робство и избивани при по-късните набези на конквистадорите. И в двата случая изобщо не става дума за спасението на хората, а за пари, власт и територии. Ето затова е по-добре да сме близки не със земната кралица, а с Царя на царете! □

Пристигането на Христофор Колумб в Америка; худ. Диоскоро Теофило де ла Пуебла Толин (1862 г.) / изображение: reprodart.com

Шарл Мартел и битката при Поатие

п-р Данаил Изнатов

Около 610 г. сл. Хр. Мохамед съобщава пред свои съграждани в Мека, че е получил откровения от ангел Джебраил (тоест Гавриил), когото Аллах му заповядва „да чете“ пред хората като негов пророк. Тези откровения и пророчества са записани в корпуса на Корана. Но в Мека той така и не получава очаквания прием на проповедите си и затова установява контакти със съседни арабски племена и с жителите на град Ятриб.

Сигурен, че ще намери повече последователи в този град, той напуска Мека на 12 раби (24 септември) 622 г. и се преселва в него. Град Ятриб получава ново име: Медина, а Мохамед е приет като духовен глава. Тази дата се отбелязва по специален начин в мюсюлманския календар като *Хиджра* (т.е. „преселването“). Първоначално Мохамед се опитва да спечели на своя страна и евреите, но те му отвръщат с презрение и подигравки. Това го предизвиква да скъса отношения с тях, но пък присвоява почитта към Ибрахим (Авраам), който поради това, че е живял преди прогласяването на Мойсеевия закон, според него не е нито евреин, нито християнин.

Мохамед постепенно успява да разпростре влиянието си над по-голяма част от Арабския полуостров. Стига се и до първите сблъсъци с армията на византийския император Ираклий. Ислямът започва да появява склонността си към експанзия, която ще характеризира бъдещата му еволюция.¹ През следващите сто години силите на исляма нарастват – и така възниква огромна империя, която завладява територии в Близкия изток, Северна Африка, Испания и Южна Италия. Средиземно море се превръща в „ислямско езеро“, а това води до тежки последици за християнския свят.²

През 718 г. арабите са спрени в тяхното настъпление към Константинопол след дълга обсада. Византийската империя остава недостъпна за тях. Но намерението да достигнат Европа не изчезва. От 711 г. те вече са в Испания. Настъпват към Тулуза, в днешна Франция, но там претърпяват тежко поражение през 721 г. Побеждава ги Одо, владетел на провинция Аквитания. Тази битка е не по-малко важна от битката при Поатие, но някак остава в сянката на историческите хроники.³

Следващата силна фигура в лагера на арабите се издига в лицето на Абд ар-Рахман,

Битката при Поатие; художник: Йожен Дьолакроа (1803 г.)
/ източник: Wikipedia

долу:
Шарл Мартел в битката при Поатие; художник: Шарл дьо Стюбен (1837 г.)
/ източник: Wikipedia

новият валия на Кордова в Испания. Положението на Одо става критично. Но той така и не се обръща за помощ към свои съседи, които са му съперници за власт (като например предводителя на франките Шарл Мартел). Това колебание му струва скъпо. През 732 г. Абд ар-Рахман напада неговата столица Бордо и я превзема, разграбва и опожарява. Одо едва се спасява с малки остатъци от своята армия и сега вече моли Шарл Мартел за помощ. От своя страна арабинът Абд ар-Рахман няма намерение да се задоволи с тази победа, а вижда възможност да срази веднъж завинаги франките като свои върли противници. Шарл Мартел обявява незабавно война.

Различните исторически хроники не са напълно единодушни относно времето и мястото на решителната битка. Все пак във френската историография най-често се посочва датата 22 октомври 732 г., а като място на сраженията се изтъква направлението на пътя между град Поатие и град Тур (поради което някои я наричат „битката при Поатие“, а други – „битката при Тур“). Франките възприемат бойната тактика на римляните, като оформят жива стена от пехотинци, въоръжени с щитовете, мечове и копия. Арабската кавалерия атакува, но бива отблъсната. Следващите им опити за нападение също се провалят, тъй като в гръб ги сразяват възстановените бойни отряди на Одо.

Хиляди сарацини падат убити. Обединените сили на франките заклецоват жадния

за плячка Абд ар-Рахман и той пада убит. Воините му се разбягват през нощта. След още няколко опита на арабите да завземат областта Прованс, осуетени от Шарл Мартел, те напускат завинаги френската земя през 759 г.

Католическата църква оценява неговата заслуга за пресичането на опитите на арабите да завземат нови християнски земи. Освен това той подпомага мисията за християнизирание на някои все още езически германски племена. Но това, което предизвиква недоволството на висшия клер, са претенциите на Шарл Мартел да получи компенсации под формата на църковни средства и имоти за разходите, които прави за въоръжаването на своите рицари-кавалеристи.

След битката при Поатие той получава своето прозвище „Мартел“, което произлиза от думата *мартелус* (от лат., „чук“). Практически той се превръща в новия господар на Галия. По-рано Шарл Мартел вече е бил коронован като принц на франките. Неговите амбиции за утвърждаване на собствения му авторитет и власт намират израз в редица завоевания в северната част на Европа, където воюва успешно с фризийци, саксонци, аламани и баварци. Поставя под своя власт Бургундия и Аквитания, а с това и почти цялата територия на съвременна Франция. Дава начало на династията на Каролингите. Неговият син Пипин Къси подпомага папата в някои трудни моменти, а по-късно от неговото коляно ще произлезе и император Карл Велики. □

¹ Доминик Сурдел, *Ислямът* (Одри, 1999), 8-12 с.

² Dan Graves, MSL, 20103 May.

³ François-Guillaume Lorrain, *Ces lieux qui ont fait la France* (Librairie Arthème Fayard, 2015), pp. 59-72

Константиновият триумф под знака на Кръста

п-р Владимир Железов

Понякога в света се случват събития, които се изписват с червени букви в историята и променят бъдещия цивилизационен курс на човечеството. Едно от тях се случва на 28 октомври 312 г., когато 32-годишният претендент за Римската империя Константин побеждава главния си съперник за трона.

Император Константин е роден в Найсус (дн. Ниш в Сърбия). Той е син на римския офицер Констанций, който по-късно става римски император, и Елена, жена от скромен произход, но със забележителен характер и необичайни способности. Датата на раждането му не е сигурна, като за нея се посочва както 275 г., така и 288 г. След издигането на баща му в кесарско достойнство го намираме в двора на Диоклециан, а по-късно (през 305 г.) се сражава при Галерий на Дунав.

След оттеглянето на Диоклециан и Максимиан (305 г.) баща му Констанций става „август“ – тоест император на Запада. Тогава той моли Галерий, императора на Изтока, да позволи на Константин, когото не е виждал от дълго време, да се върне в двора на баща си. Това е направено с неохота. Константин се присъединява към баща си, при чието управление има съвсем малко време да се отличи в Британия, преди смъртта да отнесе Констанций (на 25 юли 306 г.).

Константин веднага бива провъзгласен за цезар от своите войски, а титлата му е призната от Галерий след известни колебания. Това събитие е първият пробив в схемата на Диоклециан за тетрархия (тоест четириглава империя)¹ и скоро е последвано от провъзгласяването в Рим на Максенций (син на Максимиан, тиранин и развратник) за цезар, през октомври 306 г. Максенций е амбициран да задържи Италия и Африка под свой контрол.

По време на войните между Максенций и императорите Север и Галерий, Константин остава бездействащ в своите провинции. Опитът на императорите Диоклециан и Максимиан да възстановят реда в империята в Карментум през 307 г. се е провалил, а повишението на Лициний в длъжност август, приемането на императорска титла от Максимин Дая и претенцията на Максенций да бъде единствен император (от април 308 г.) довеждат до провъзгласяването на Константин за август. Тъй като Константин разполага с най-ефикасната армия, той е признат за август от Галерий (който се сражава срещу Максимин на изток), както и от Лициний. Понеже бащата на Константин е бил един от владетелите на разрастващата се империя, след смъртта му войниците му наричат Константин „август“. За да има реална власт в империята обаче, Константин трябва първо да победи Максенций.

Първоначално Константин е твърде зает да защитава собствената си граница срещу германците и не участва в разприте на другите претенденти за трона. Но през 311 г. най-възрастният август и най-жесток гонител на християните Галерий умира от нещастна смърт (малко след като е отменил указите си срещу християните), а Максенций сваля статуйите на Константин и го обявява за тиранин. Тогава бъдещият автократор вижда, че войната е неизбежна. Макар че армията му е далеч по-малобройна от тази на Максенций (според различни твърдения тя наброява между 25 000 и 100 000 души, докато Максенций разполага с цели 190 000), Константин не се колебава да навлезе бързо в Италия през пролетта на 312 г.

След като щурмува Суза и почти унищожава мощна армия близо до Торино, той продължава похода си на юг. При Верона среща вражеска армия под командването на префекта на гвардията на Максенций, Руфиций, който се затваря в крепостта. Докато обсажда града, Константин с отряд от армията си смело напада свежите сили на врага, които се притичат на помощ на обсадената крепост, и напълно ги разбива. Следва капитулацията на Верона. Въпреки огромната численост на врага (според някои изследователи армията на Максенций е наброявала 100 000 души срещу 20 000 воина на Константин) той уверено продължава напред към Рим, където трябва да се състои решителната битка за императорския престол.

Видението за Кръста; творба на художници от школата на Рафаел (1520-1524 г.) / изображение: Wikipedia

Довереният приятел на Константин и църковен историк Евсевий разказва какво се случва, докато август Константин се подготвя за една от най-съдбоносните битки в историята:

Константин се молеше на Бога на баща си, като Го умоляваше да му каже кой е и да протегне десницата Си, за да му помогне в сегашните трудности. Докато се молеше горещо, от небето му се яви невероятно знамение. (Трудно бихме повярвали на разказа му, ако беше разказан от някой друг. Но победоносният император дълго след това

го заяви на автора на тази история – с когото имах честта да се срещна и да разговарям и който дори потвърди твърдението си с клетва. Така че кой би могъл да се усъмни в него, особено след като времето е установило неговата истинност?) Той разказа, че около обяд, когато денят вече започвал да намалява, видял със собствените си очи знаменето на светъл кръст в небето, над слънцето, и надпис, който гласял: „Победи с това“, прикрепен към него. Като видели това, той и войската му, която го следвала в експедицията и станала свидетел на чудото, били поразени от изумление. [...] Той каза, че се съмнявал в себе си какво значение може да има това видение. Продължил да размишлява върху значението му, докато заспал. Докато спял, Божият Христос му се явил със същото знамение, което бил видял по-рано на небето. Бог му заповядал да направи подобие на този знак, който видял на небето, и да го използва като предпазно средство при всички срещи с враговете си.

Враждуващите сили се срещат близо до Милвийския мост на река Тибър. Тук войските на Максенций претърпяват пълно поражение, а самият тиранин загива в Тибър на 28 октомври 312 г. Към враговете си победителят се отнася с най-голямо великодушие – след победата край Милвийския мост не следват кървави екзекуции. За благодарността си към

Бога на християните император Константин дава убедителни доказателства: след приемането на Медиоланския едикт в началото на 313 г. на християните се дава „свобода и пълна възможност да почитат своята религия“ в цялата империя.

Август Константин издига на почит християнските епископи, но и до края на живота си продължава да се меси в техните дела. Това дава основание на някои историци да твърдят, че след имп. Константин държавната власт узурпира църковната и така се поставя началото на византийския цезаропапизъм.

Въпреки това до днес Константиновият принос за утвърждаването на християнската вяра се цени високо от някои църкви. Император Константин (наречен Велики) е покръстен на смъртното си легло – той е първият римски император, който приема християнството. Православни и римокатолици го почитат като светец заедно с неговата майка Елена на 21 май. □

¹ Според тази система на управление империята се разделя на две части: източна и западна, а всяка от тях се управлява от двама императори: главен император (август) и втори император (цезар). Б.а.

Методът на Матео Ричи

Емил Марков

Някога Исус, а после и първите християни, са се разграничавали от държавните и религиозните власти и поради тази причина са били подлагани на преследване. От друга страна, достигането на даден район или страна с Добрата вест до голяма степен зависи и от благоволенieto на властта. Често се налага то да бъде спечелено, ала за това в немалко случаи се е плащала висока цена.

Във февруарския брой на в. Зорница става дума за гоненията, които в края на XVI век претърпяват католическите мисионери в Япония. Разпъването на кръст на 26 ярващи в Нагазаки е трагедия, която изключително много затруднява разпространението на християнската вяра в Далечния изток. Подобни предизвикателства преживяват и мисиите в Китай. Между 1568 и 1582 г. католически оргени правят опити за разпространяване на Благовестието сред местното население, но без мащабен и дългосрочен успех. Дали пък не е била нужна някаква различна стратегия?

През 1582 г. в китайския пристанищен град Макао, даден по това време на Португалия под наем като търговски пункт, пристигат йезуитски мисионери. Сред тях е роденият на 6 октомври 1552 г. Матео Ричи. С неговото име се свързва един различен подход на поднасяне на Благата вест, чрез който мисионерите в Китай успяват да спечелят благоволенieto дори на част от управниците. Впоследствие техният подход става популярен като „метод на Ричи“ и може да се опише с четири характеристики: приспособяване към местната култура; благовестване отгоре надолу; използване на постиженията на науката и технологиите; толерантност към местните ценности и традиции. Нека да ги разгледаме последователно.

Първата характеристика на метода на Ричи е свързана със стратегия за *адаптиране към местната култура*. По онова време Китай е изолиран от останалия свят и има самочувствието на най-древната и единствена цивилизация в света. За Европа, която вече преживява Ренесанса и има забележителни научни постижения, там не се знае почти нищо. Горди и самодостатъчни, китайците са подозрителни към всички чужденци и не смятат, че могат да научат нещо от тях.

Матео Ричи и неговите сътрудници полагат много старания, за да премахнат колкото може повече бариери между тях и местното население. Още в началото те отделят време да изучават местния език.

Обясняват, че са напуснали Запада заради добрите слухове за Китай и внимателно изучават културата и местните обичаи. Ричи дори решава да се облича като будистки монах. Не крие християнската си вяра, но и не я напраща. Предизвиква любопитството на околните, като поставя на видно място картини на Мария с Младенеца, и използва въпросите им, за да споделя и разяснява християнството. По-късно изобретява фонетичен начин за изписване на китайските йероглифи и превежда на мандарински език редица западни научни и религиозни трудове.

Втората характерна особеност на неговия специфичен метод е стратегията за *благовестие отгоре надолу*. Матео Ричи насочва усилията си към грамотния елит на Китай. Той изхожда от убеждението, че християнството би се разпространило по-бързо и по-трайно, ако тръгне от върха на социалната пирамида – от императорския двор с държавните служители, философи и литератори – и поетапно се спуска надолу към народните маси. Идеология на духовния елит по това време е конфуцианството, а будистите са по-ниско в социалната стълба на обществото. Затова, вместо да противопоставя християни на будисти, Ричи се опитва да спечели китайския елит, търсейки допирни точки между християнството и конфуцианството. Той тактично допълва етичните и социални доктрини на конфуцианството с метафизичните идеи на Христовата вяра.

Важен приоритет за Матео Ричи е прогласяването на Благата вест сред хора с влияние. По тази причина той се насочва към Пекин. През 1601 г., след много премествания, често принудителни, той най-после е поканен от императора в столицата и остава там цели девет години.

Третата характерна черта на метода на Ричи е използването на *постиганията на европейската наука и технологии* като важно средство за достигане на знатните хора в китайското общество. Матео Ричи е завършил право в Рим, а по-късно под ръководството на Кристофър Клавий е усвоил задълбочени познания по математика, астрономия и космология. Когато пристига в Китай, той донеся часовници, астрономически инструменти, призми за изучаване на светлината, музикални инструменти, маслени картини с изглед на европейски градове, гравюри на църкви, картини с християнски сюжети, красиво подвързани книги и библии.

Всичко това предизвиква любопитството на знатните граждани. Постепенно в тяхното съзнание се подкопава митът за величието на Китай и варварското невежество на останалия свят. Особено впечатление им правят географските карти, които (за разлика от китайските) разкриват далеч по-голям и различен свят, отколкото са си представляли. Местните хора призовават Матео Ричи да направи копия на тези карти, за да може да ги поднасят като скъп и специален подарък. Един по един предразсъдъците им падат и скоро пред мисионерите се отварят нови врати за благовестване.

Паметник на Матео Ричи в Макао;
скулптор: Вонг Ка Лонг
/ източник: Wikipedia

Вляво:

Паметник на Матео Ричи и Сю Гуанки в Шанхай;
скулптор: Емануеле Барсанти
/ източник: catholicnews.sg

Четвъртата характеристика на новия благовестителски подход е проявената *толерантност към местните ценности и традиции* и дори участие в китайски обичаи, които нямат религиозен характер. Наистина, конфуцианството включва ритуали на преклонение пред духа на предците и пред самия Конфуций, но според Матео Ричи това са по-скоро граждански ритуали. Все пак китайците не обожествяват своя учител и не очакват свръхестествена намеса от него или от предците. Ритуалите са просто проява на благодарност и съпричастност.

По-късно в католическите среди се повдига дебат с цел да се изясни дали подобно отношение не е отклонение от християнската доктрина. Разделенията по този въпрос между различните оргени все пак завършват с примирие, а заключението на папите е, че в най-лошия случай става дума за грешка в преценката.

Матео Ричи оставя трайна следа в Китай. След неговата смърт императорът дори го прави почетен гражданин на страната. В негова чест е издигнат паметник, на който са гравирани имената на стотици китайци, приели християнската вяра. През 1608 г. кръстените християни наброяват повече от две хиляди души. Църковна сграда, построена от мисиите на Ричи, е оцеляла и до днес. Безспорна заслуга има и за връзката между Изтока и Запада.

Приложим ли е методът на Матео Ричи в наше време? Компромис или проникателност съзираме в него? Каквато и позиция да заемем, най-важният критерий за успех си остава отстояването на Истината и свидетелството на реално преобразения от Христос живот. □

Водачи на евангелски алианси от Балканите се събраха на ежегодна среща в Истанбул

Влади Райчинов

В началото на септември се проведе традиционната ежегодна среща на ръководителите на евангелски алианси от Балканския полуостров. Този път домакин беше град Истанбул. Присъстваха водачи от Турция, Гърция, Хърватия, Косово и България, както и представители на Европейския евангелски алианс (ЕЕА). За разлика от предишни години, на тази конференция не присъстваха водачи от Северна Македония, Словения, Сърбия, Босна и Херцеговина.

Инициативата е част от стремежа на ЕЕА да насърчава по-близко общение и взаимно опознаване по региони. За балканските евангелски водачи това всъщност беше осма среща от този род, като преди това градове-домакини са били София, Загреб, Солун и други. Според генералния секретар на ЕЕА Томас Бухер именно Балканският полуостров е най-активният от всички други региони в Европа. Той подчерта, че често дава за пример пред други райони от Стария континент приятелските отношения и топлото доверие между водачите от нашия полуостров.

От българска страна в тазгодишната конференция участваха председателят и зам.-председателят на Обединени евангелски църкви (ОЕЦ) Румен Борджиев и Влади Райчинов. Срещата се проведе от 7 до 9 септември 2022 г. в истанбулския хотел „Кларион“. През един от дните

домакините бяха подготвили специална разходка из центъра на Истанбул, с обход на ключови забележителности, спирка в „Капалъ чарши“ и официална вечеря досама красивото градско пристанище.

снимка: ЕЕА

Главен организатор и символичен домакин на събранието по традиция е досегашният генерален секретар на Европейския евангелски алианс Томас Бухер (Швейцария). Неговият мандат изтече през 2022 година, а на негово място за същата роля междувременно бяха избрани двама души: Кони Мейн Дуарте (Португалия) и Ян Веселс (Нидерландия). И двамата присъстваха на балканската среща, използвайки възможността да поставят за обсъждане някои тенденции и развития в ЕЕА, както и последните планове за обмени и общение между местните алианси на континента. Специален

акцент получи предстоящата инициатива на Европейския евангелски алианс *Hope for Europe*, която бе планирана да се проведе през октомври в Загреб.

Домакините от местния евангелски алианс в Турция бяха поканили гост-говорител, който има сериозно и дългосрочно разработено служение сред близоизточни бежанци с мохамеданска изповед. Той запозна присъстващите с трудностите и благословенията на това служение, а оттам беше породена и по-широка дискусия за работата сред мюсюлмани и изобщо за различната динамика в благовестието сред мигранти. Предвид чувствителното служение и опасностите за живота и семейството му, оставяме името на говорителя неназовано.

Както обикновено, водачите на евангелски алианси споделиха развития от собствената си страна. Чуха се насърчителни свидетелства от служението на братята и сестрите в Гърция, Турция, Косово, Хърватия. От своя страна Румен Борджиев и Влади Райчинов разказаха някои последни вълнуващи развития от България. След всяко споделяне се правеше пауза за застъпническа молитва. Всички присъстващи се обединиха около мисълта, че този вид събрания имат чувствително важна роля за изграждане на стабилни мостове и обогатяване на вярващите от Балканския полуостров. □

АБОНАМЕНТНА КАМПАНИЯ '2023! АБОНИРАЙТЕ СЕ!

Скъпи читатели на вестник **Зорница**,

Преди всичко, от името на редакционната колегия на **Зорница** държим да изразим пред вас своята най-дълбока благодарност за проявеното доверие! Изминаващата 2022 година не бе никак лека за мнозина от нас. Усетихме го в най-различни отношения. Всеки от нас преминава през изпитания – а в значителна степен именно това бе причината и за забавянето на летните броеве от любимия ни вестник. Приемете извинения от името на редакционната колегия за тези закъснения, както и нашата признателност за широкото сърце, с което се свързвате с нас и изразявате подкрепата си! Искрено го оценяваме.

Понастоящем **Зорница** има около 900 абонати, а наред с това се разпространява в редица църкви и книжарници. Помогнете ни и през новата 2023 година не само да запазим абонатите си, но и дори да ги увеличим. Разчитаме на подкрепата на всеки един, който милее за вестника и намира духовен смисъл да помага било с разпространение, било с молитва, било с финансови дарения.

Благодарим на Бога за вас, скъпи приятели!

ГРУПОВ АБОНАМЕНТ

За групов целогодишен абонамент се свържете с редакцията на имейл vestnik.zornitsa@gmail.com или на телефон: **0892-250-517**.

Както и през предишни години, ние се осланяме на доброволци, които да получават вестника на посочен адрес и на свой ред да го разпространяват сред абонатите в църковната си общност. Цената на годишния абонамент отново е само **8 лева**.

ЛИЧЕН АБОНАМЕНТ

За личен абонамент се обърнете към местния пощенски клон. Каталоген номер: № **312**.

- за 3 месеца 2 лева
- за 6 месеца 4 лева
- за 12 месеца 8 лева

„Защо съм християнин“

Живот и служение на п-р Симеон Попов

п-р Владимир Железов

Името на п-р Симеон Димитров Попов (30.09.1904 – 30.09.1990 г.) е знаково за българското евангелско дело. Хората, които го помнят, свидетелстват за него като човек, ревностен за разпространението на Благовестието, чиито думи не противоречат на делата му.

Роден е в гр. Шумен в семейство на евангелски християни. Баща му е бил библиейски книжар. Младият Симеон завършва с отличие гимназията в родния си град. През 1924 г. е изпратен да учи богословие в семинарията в гр. Франкфурт на Майн (Германия). Той е много любознателен, чете до късно след полунощ и завършва четиригодишния курс за три години. От всичките осемдесет студенти в семинарията е втори по успех. Няма средства да се завръща през ваканциите в България и затова през тези периоди работи в Германия и Швейцария. Така се запознава с Елзи Гизлер – сестрата на негов колега от Швейцария, която впоследствие му става съпруга. Венчават се през 1929 г. и Бог ги дарява с три деца.

Когато през 1927 г. се завръща в България, младият проповедник е изпратен на работа в Свищов за пет години. След това получава назначение в методистката църква в Ловеч, а от 1937 г. става пастир в църквата в с. Войводово. Именно там на 22 февруари 1949 г. е арестуван и закаран в Държавна сигурност в София. Подложен е на жестоки мъчения, а през Втория пастирски процес го обвиняват в шпионаж и получава присъда от седем години и половина затвор.

Лежи в затворите в София и Варна, както и в лагера на о-в Персин до Белене: на т. нар. „остров на смъртта“. В затвора два работни дни се смятат за три и Симеон Попов излежава пет години и четири месеца. Освобождават го през 1955 г.

Неговият син Божидар Попов разказва за трудностите през това време на изпитание:

Основната храна на политическите затворници е била предимно боб, но дажбата на човек е била само от четиринадесет бобени зърна, без мазнина. И който не изкара определената норма, на другия ден не получава храна. Явен геноцид. Но моята майка му изпращаше на три месеца колет от три килограма и половина (само толкова разрешаваха). Какво да бъде? Нещо хранително, концентрирано и с малко тегло. Практичната и всеотдайна съпруга му приготвяше свинска мас с червен пипер и сухар. От Божията закрила никой не може да ни лиши!

След като излежава присъдата си, Симеон Попов се прибира при семейството си във Войводово. След голямата радост и прегръдки при неговото завръщане, когато го канят да влезе у дома, той възразява, че не е сам, а има немалко досадни спътници, които живеели в дюшека му (дървеници). Те го смущавали през целия му период на изгнание. Преди да влезе в дома си, целият му багаж минава през пречистващите пламъци на огъня в двора.

В с. Войводово п-р Попов работи като готвач и непрестанно благовества, като посещава църквите в Плевен, Русе, Хотанца, Велико Търново и Страхилово. Обикаля и различни затворени или полуотворени църкви, за да ги насърчава чрез Благовестието. През 1958 г. е назначен в Методистка църква „Д-р Лонг“ (София), където е пастир в продължение на година. За съвсем кратко време църковният салон се препълва. Това не се харесва на милицията и му забраняват да влиза в София.

под постоянно наблюдение от агенти на МВР, които му създават редица неприятности и пречки.

Бог обаче по чуден начин го пази и му помага да продължава просветителското си дело. Наред с разпространението на духовна литература, той пише голям брой поздравителни писма във връзка с Рождество, Възкресение, Деня на светите братя Кирил и Методий, Деня на благодарността. По този начин насърчава вярващите по различни места.

Негови книги са отпечатани в няколко издания и в тираж над 80 000 копия. П-р Попов е плодотворен писател на християнска литература, автор на заглавия като: *Защо съм християнин*; *Християнинът и болестите*; *Утеха в скърби, надежда в беди*; както и романа *Йосиф*, който завършва в края на живота си.

На рождения му ден през 1990 г. внезапно Бог прекъсва неговия житейски път, за да го прибере при Себе Си. Деен и продуктивен като пастир и писател, Симеон Попов същевременно е мъдър и смирен човек с твърда вяра в Бога. Той е убеден, че Господ възнагражда не количеството работа, която сме извършили, а нашата вяра към Него и към Благовестието. Вероятно вече е чул от своя Господ Исус жадуваните от всеки истински християнин думи: „Добри ми и верни слуге, влез в радостта на своя Господар!“.

Местото на лагера на о-в Персин днес | снимка: otnebeta.com

За годините, прекарани зад решетките, той не говори много. Вместо това предпочита да поучава и насърчава вярващите. Въпреки това, споделя с най-близките си хора част от преживяванията си там. Докато е в затвора, той с желание мете коридорите и свири с уста евангелски духовни песни. Така успява да осъществи контакт с други вярващи затворници, с които взаимно се насърчават.

След смъртта на п-р Пулев, през 1960 г. Симеон Попов е поканен за проповедник в Евангелска методистка църква (Шумен), където служи до края на живота си.

Домът му става център за получаване и разпространение на нови завети, библии, коментари и друга духовна литература. Тази дефицитна и „опасна“ литература се раздава тайно на хора от цялата страна. Всичко това се върши нелегално и домът е

Брат Андре се пресели при Началника на Мисията

п-р Данаил Игнатов

Мисия Open Doors („Отворени врати“) наскоро изпрати съобщение, че на 27 септември нейният основател, известен с името брат Андре, е починал на 94-годишна възраст.

Open Doors е благотворителна организация, чийто фокус е да подкрепя преследваните християни по света.¹ Но съвсем в духа на Христовите дела на тази земя, благотворителността и помощта за страдащите хора има по-висока перспектива: разпространяването на Евангелието за идващото Божие царство. Ето защо тази организация съвсем откровено може да се нарече колкото благотворителна, толкова и благовестителска мисия, и то именно там, където Църквата изпитва най-големи трудности и гонения.

Организацията е създадена през 1955 г. Нейният основател, известен с името „брат Андрю“ (или „брат Андре“), е Андре ван дер Бейл. Роден е на 11 май 1928 г. в Сент Панкрас, Нидерландия, в семейството на родители с физически увреждания. Обръща се към Христос малко след Втората световна война, когато се записва в колониалната армия, въвличена в потушаване на бунтове, довели до независимостта на Индонезия. Ранен по време на тези стълкновения, той е принуден да лежи в рехабилитационен център. Именно тогава започва да чете систематично Библията, което го довежда до вяра в Христос. След оздравяването си, което дължи преди всичко на чудотворна Божия намеса, той се записва да учи в мисионерски колеж в Глазгоу, Шотландия.

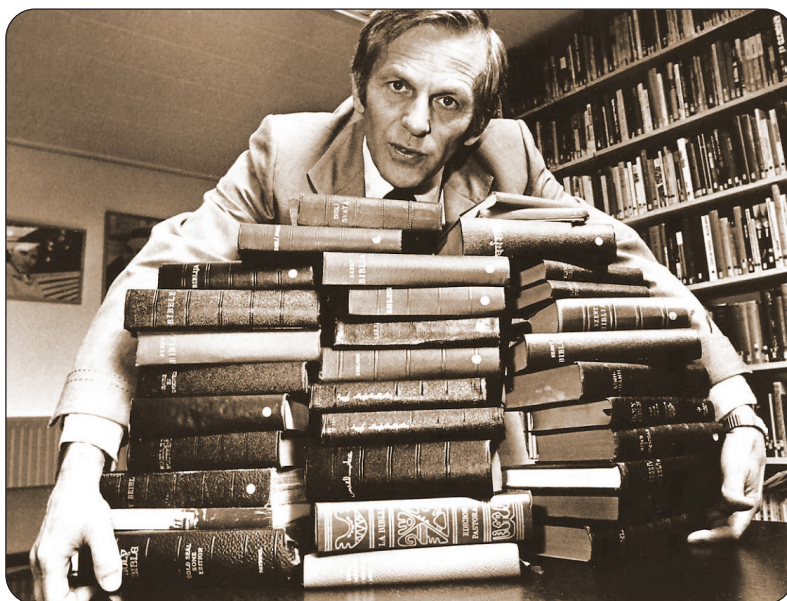
В книгата си *God's Smuggler* (англ., „Божият контрабандист“) Андре ван дер Бейл описва как е получил призванието да бъде мисионер. Посещава Полша, за да се запознае с църкви с евангелски профил, които водят полулегален живот, чиито членове са подложени на системни репресии. Успява да уреди пребиваването си в страната за по-дълго време, което му позволява да разбере по-конкретно проблемите на тези църкви. Един стих от книгата *Откровение* оживява в съзнанието му: „Бъди буден и укрепвай останалото, което е било близо до умиране“ (Откр. 3:2). Този стих предизвиква у него силен подтик да постави начало на мисия за подкрепа на преследваните църкви от атеистичните режими в страните зад Желязната завеса.

През 1957 г. предприема пътуване до Съветския съюз с фолксваген „Калинка“. Въпреки малките си габарити колата успява да пренесе нелегално немалко библии и духовна литература. През 1960 г. той заминава за Китай. Това става именно по време на Културната революция, с която Комунистическата партия се опитва да заличи всяка друга идеология или религия освен култа към Мао-Дзе Дун. През 1968 г., след Пражката пролет, брат Андре подпомага вярващите в Чехословакия, които са загубили относителната си религиозна свобода. Посещава и Куба със същата преданост към Благовестителството и съпричастност с изпитанията на хора, преследвани заради вярата си.

Неслучайно споменатата книга е озаглавена *Божият контрабандист*. През годините, когато в страните с атеистични

комунистически режими е забранено разпространението на библии и нецензурирана духовна литература, такава книжнина по необходимост се внася контрабандно. Много духовни работници от двете страни на Желязната завеса поемат риска да осъществят нелегално пренасяне през граница на библии и нови завети.

Забележителен е така нареченият проект „Перла“. През 1981 г. Open Doors успява да внесе в Китай около един милион библии. В акцията са включени около десет хиляди китайски християни. Те приемат пренесените по море книги и много бързо след това ги разпространяват по цялата територия на тази огромна страна. През 1988 г. Open Doors легално внася един милион библии в Съветския съюз, възползвайки се от новата политика за гласност на Михаил Горбачов. Това става в сътрудничество с Обединеното библейско дружество (UBS).

След пагането на комунизма в Европа към края на 80-те години брат Андре измества фокуса на служението към Близкия изток и ислямските страни в т.нар. „Зелен пояс“, където християните търпят ужасяващи преследвания и терор. През 2007 г. той издава книгата *Secret Believers: What Happens When Muslims Believe in Christ* („Тайните вярващи: когато мюсюлмани повярват в Христос“). Бюлетинът на Open Doors осведомява света всеки месец за различни форми на насилие срещу християните и за нуждите от молитвена и материална подкрепа.

Цялостната програма на Open Doors може да се обобщи в пет направления: разпространение на библии и литература; библейско обучение; практическа помощ; молитвена поддръжка; подкрепа с политически средства.² Въпреки редица ограничения организацията доставя в различни части на света библии и приспособена за местни условия литература, включително преведена на малцинствени езици. Open Doors организира обучение на християни водачи, които полагат грижи за над 3 800 000 преследвани християни с курсове за ученичество, грижа за пострадали и травмирани хора и обучение за духовно оцеляване в условия на гонения. Подпомагат се вдовици и деца на убити християни, семейства на затворени заради вярата в Христос, както и цели семейства, насилствено изселени или

лишени от средства за препитание. Организиранат се мрежи и центрове за подпомагане на бежанци от преследване, включително и с транспортни средства. Не се подценява и ролята на посредничеството за помирение в разделени семейства и общности, където християни са напуснали по съвест традиционната религия и култура.

От 2012 г. Open Doors осигурява целенасочена помощ в Близкия изток за групи от вярващи, които говорят фарси. През 2017 г. например 17 000 семейства в Сирия получават всеки месец помощ с лекарства, неотложна медицинска помощ и финансови средства за жилищен наем. През 2019 г. с помощта на средства от дарения са създадени 140 малки предприятия. През 2020 г., в началото на пандемията Covid-19, в Ирак са доставени и раздадени пакети с храна и хигиенни материали на 2000 семейства.

Ценен инструмент е месечният бюлетин, който се фокусира върху най-горещите точки по света с преследвани християни и предлага календар с молитвени нужди. Самият Андре заявява: „Нашите молитви отиват там, където ние не можем“, както и: „Стоим в молитва до преследваните християни, които живеят там, където вярата има най-висока цена.“ Седалището на организацията Open Doors се намира в нидерландския град Ермело. Около двадесет офиса по цял свят развиват нейната дейност „на терен“.

Всяка година сдружението публикува т.нар. *World Watch List* („Списък за глобално наблюдение“), който класира страните по степен на суровост в гоненията срещу християни, като се позовава на сравнителни изследвания и публикации в тази област. В списъка попадат сто държави, поставени в три категории: „Екстремно преследване“, „Много силно преследване“ и „Силно преследване“. През 2021 г. първите десет страни в този списък са: Северна Корея, Афганистан, Сомалия, Либия, Пакистан, Еритрея, Йемен, Иран, Нигерия, Индия. Тук вероятно прави впечатление и присъствието на Индия, която се смята за район с висока степен на религиозна толерантност, но където напоследък гоненията срещу християни в някои щати са особено интензивни.

Организацията не щади усилия да алармира институции като Белия дом, Британския парламент, органите на Европейския съюз и ООН относно заплахата за живота на християни и нарушаването на правата им по света. Между 2005 и 2010 г. петиция за правото на вяра и защита на религиозните права е подписана от 428 856 души от 70 страни и внесена в Организацията на обединените нации в Ню Йорк.

Мисия Open Doors отправя призив към всички Христови последователи да посветят първата неделна служба през месец ноември на молитва за преследваната църква по света. □

¹ Opendoors.org (вж. също *Portes Ouvertes Magazine*, 04/2021, p. 12).

² Днес в Китай се печатат библии за всички страни по света, включително и за България.

Българският християнски студентски съюз с нов национален ръководител

Владислав Райчинов

От 11 до 17 юли т.г. се проведе редовният библейски лагер на Българския християнски студентски съюз (БХСС). Традиционното събитие бе под надслов „Трилогия-Марк“, а форматът му е замислен с цел насърчаване на индуктивното изучаване на Божието слово. Тази година вниманието на участниците беше фокусирано върху първата половина на Евангелието от Марк: най-старата биография на Исус, написана по завладяващ и динамичен начин.

Участваха двайсет и два студенти и петима членове на екипа на БХСС. В продължение на една седмица всички те заедно се потопиха във вълнуващото библейско изучаване. Запленени от увлекателното повествование на Марк и изумени от дълбочината на Божието слово, всеки ден те преоткриваха колко превъзходен, търпелив и любящ е Господ Исус Христос.

Събитието се проведе в планинска обстановка недалеч от село Рожен. Чистотата и автентичността на прекрасната родопска обстановка, както и отделянето от големия град заедно с други вълнуващи се от Словото и обичащи Бога студенти – всичко това допринесе участниците да се откъснат от обичайното студентско ежедневие и да навлязат надълбоко в библейските разкази и в опознаването на Христовия характер.

Ежедневните осемчасови изучавания на Писанието се редуваша с много интерактивни игри, освежаващи разходки и екскурзия до Националната астрономическа обсерватория. Освен това лагерният огън и свободното време подсижиха чудесна възможност както за сладко общение, така и за необходимата почивка. Вж. двете карета, където споделяме отзиви на двама участници в „Трилогия-Марк“.

Елисавета Флорева:

„Събитието „Трилогия-Марк“ беше емоционално и отварящо очите ми преживяване, чрез което успях да преборя страха и да опозная по-добре самата себе си. Чрез часовете, прекарани в изучаване (които ми се сториха малко), достигнах до отговора на въпроса „Кой е Исус?“, за Когото иначе мислех, че знам достатъчно. С ужас осъзнах, че съм поела по коварния път на закоравяването на сърцето. Но Христос ме избличи чрез Словото за всички онези случаи, когато съм вземала решение да Му бъда вярна и впоследствие съм забравяла. Освен избличение, тази седмица получих и огромно насърчение и нови знания, които ми помогнаха да разбера по-ясно Божието послание към нас. Горещо препоръчвам на всеки да преживее поне една „Трилогия“ и да усети радостта от времето, отдадено в опознаване на личността и делото на Исус!“

Анастасия Панчева:

„Времето, прекарано в изучаване на Словото, е винаги прекрасно, особено когато човек е заобиколен от търсещи хора, както беше през изминалата седмица! Дълбоко глеждане и разбиране на текста, писан някога и действащ днес, е изключително ценно преживяване, което те докосва много и биваш отвяван от величието на Бога! Знанията, които придобихме за изучаване, помагат да достигнеш до дълбини, за които не съм и предполагала, че съществуват!“

Наред с други събития и инициативи за благовестване и ученичество сред студенти, БХСС редовно организира конференцията „Трилогия“. Тя създава условия на участниците да провеждат т.нар. „манускриптно индуктивно библейско изучаване“ върху различни части от Библията (вж. bhss-org.com/trilogy).

Ръководителите на БХСС изхождат от убеждението, че няма по-добър начин младите хора да израстват във вярата и познаването

на Христос от това, да се отдават на подробно изследване на библейския текст в малки групи. Именно тогава, чрез споделеното вникване в съдържанието на текста и съвместното извличане на библейските послания, Божият Дух работи в сърцето и изгражда новия вътрешен човек в нас. Конференцията „Трилогия“ за първи път е проведена през 2014 г. и оттогава трайно се е утвърдила като любимо събитие на поколения студенти.

От 2016 г. национален директор на БХСС е Крейг Уайърнс. Той е автор на книгите *Ученичество на практика* и *Благовестие на практика*, които се използват от студенти из цяла България. През 2022 г. Крейг бе поканен да поеме отговорност към европейския екип на *International Fellowship of Evangelical Students (IFES)* в Европа. Затова от тази есен неговата роля се простира в служението сред аналогични на БХСС студентски движения из Стария континент. Тания Уайърнс, съпруга на Крейг, продължава да работи за БХСС с пълна всеотдайност.

Новият национален директор на БХСС е Десислава Момчева – служител в студентското движение от 2013 г. насам. В интервю към блога на БХСС „Мисио Деи“ тя споделя, че никога не си е представяла как един ден ще има такава отговорност за движението, изиграло най-главна роля за личното ѝ израстване във вярата. Малко преди дипломирането си като бакалавър Деси

е поканена на интервю за позицията на регионален координатор към студентското движение и след като е наета, паралелно завършва магистратура по Международен бизнес. Деси възприема служението в БХСС като личен призив, тъй като мечтае студентите днес да имат същото преживяване, което е имала и самата тя. По време

на образованието си в университета тя активно участва в малка студентска група, която ѝ помага да задълбочи разбиранията си върху Словото, да подобри своя духовен живот и да опознае и обикне Бога. Впоследствие Деси организира събития, семинари, мисионерски седмици и участва в множество обучения към БХСС на национално и международно ниво. За нея тази нова позиция е нова възможност да се доверява на Бога и да се учи от примера на Исус и от това, което ѝ предстои да преживее, участвайки в делото Му сред студентите в България.

През последните две години екипът на БХСС пое ангажимент да подготви и организира уникалния за България фестивал „Ела и виж“. Събитието бе под егидата на Обединени евангелски църкви и първоначално бе замислено за началото на 2020 г., но на два пъти бе отлагано поради епидемията от Covid-19. Основният замисъл е да се подсигури възможност за различни християнски мисии, издателства и служения да представят дейността си пред вниманието на по-широката евангелска общественост. А целта е църквата в България да има по-добра представа какви духовни ресурси са на разположение. Фестивалът се проведе на 22 октомври 2022 г. и в следващ брой на Зорница очаквайте по-подробен разказ за него. На ela-vizh.net, както и в едноименната страница във Фейсбук редовно се отразяват профили на различните служения, участвали във фестивала.

През 2023 г. БХСС ще отбележи точно 30 години от началото на своята дейност в България. Юбилеят ще бъде отпразнуван в началото на март, на национален форум в град Трявна, под надслов „Град на хълм“ (вж. bhss-org.com/forum). ▢

снимки: БХСС